

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

«Ἐορτάσωμεν
ὡς δοκεῖ τῷ πνεύματι»

(Ἅγιος Γρηγόριος, ὁ Θεολόγος)

«Ἐορτάσωμεν ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι»

(Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

Η ἑορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἡ μητρό-
πολις τῶν ἑορτῶν κατὰ τόν ἅγιο Πατέρα
μας Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο «Ἐορτή γάρ
ἦν περιφανής ἡ πάντας συνάγουσα καί μητρό-
πολις» (Ἐπιστολή «τῇ Δεσποίνῃ μου, τῇ αἰδεσι-
μωτάτῃ καί θεοφιλεστάτῃ διακόνῳ Ὀλυμπιάδι»,
PG 52, 553), ἐπειδή ἀπ' αὐτήν ἐγεννήθησαν ὅλες
οἱ ἄλλες ἑορτές τῶν σωτηριωδῶν γεγονότων τῆς
ζωῆς τοῦ Κυρίου μας.

Οἱ ἅγιοι πατέρες μας στήν ποιμαντική τους
μέριμνα γιά τήν πνευματική οἰκοδομή καί κατάρ-
τισι τῶν πιστῶν ἐδίδαξαν μέ ποιό τρόπο πρέπει
νά ἑορτάζουν οἱ πιστοί στόν Θεό ἄνθρωποι τίς
ἐκκλησιαστικές ἑορτές, προβάλλοντες τό σκοπό
καί τό νόημα τῶν ἑορτῶν.

1. «Θεοῦ μνημονεύσωμεν».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θέτει ὡς πρῶ-
τον καθῆκον τοῦ πιστοῦ τήν μνήμη τοῦ Θεοῦ.
Διδάσκει σχετικῶς, ὅτι «Ἐπεὶ δέ κεφάλαιον ἑορ-
τῆς μνήμη Θεοῦ, Θεοῦ μνημονεύσωμεν» (Γρηγορί-
ου Θεολόγου, Λόγος ΛΘ', Εἰς τὰ Ἅγια Φῶτα,
B.E.P.E.S. 60, 77). Γιά τούς πιστούς ἡ ἑορτή ὀφεί-
λει νά εἶναι μνήμη Θεοῦ. Θυμώμαστε τίς σωτη-
ριώδεις ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ γιά μᾶς.

Τά Χριστούγεννα ἑορτάζουμε τήν ἐνανθρώπη-
σι τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τήν κάθοδο τοῦ
δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος στόν κό-
σμο κατὰ τόν προφητικό γραφικό λόγο «μετά δέ
τοῦτο ἐπί τῆς γῆς ὤφθη καί τοῖς ἀνθρώποις συν-
ανεστράφη» (Βαρούχ γ' 38).

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ μέγας πατριάρχης Ἀλε-
ξανδρείας μᾶς ἐξηγεῖ καί ἐρμηνεύει τόν σκοπό
τῆς ἐνανθρώπησεως, ὅτι «Αὐτός γάρ ἐνηνθρώ-
πησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν καί αὐτός ἐφα-
νέρωσεν ἑαυτόν διά σώματος, ἵνα ἡμεῖς τοῦ ἀο-
ράτου Πατρός ἔννοιαν λάβωμεν καί αὐτός ὑπέ-

μενε τήν παρ' ἀνθρώπων ὕβριν, ἵνα ἡμεῖς ἀφθαρσίαν κληρονομήσωμεν» (Περί τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου καί τῆς διά σώματος πρός ἡμᾶς ἐπιφανείας αὐτοῦ, Β.Ε.Π.Ε.Σ. 30, 119). Δηλαδή, ὅτι ὁ Θεός μέ τήν σάρκωσί Του ἔγινε ἄνθρωπος γιά νά γίνει ὁ ἄνθρωπος Θεός κατά χάρι, ὅτι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἐφανερώθη μέ ἀνθρώπινη σάρκα γιά νά μᾶς ἀποκαλύψει τόν ἀόρατον Θεό Πατέρα κατά τόν λόγον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου «Θεόν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε ὁ μονογενῆς Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁ ὢν εἰς τόν κόλπον τοῦ Πατρός ἐκεῖνος ἐξηγήσατο» (Ἰωάννου α' 18) καί ὅτι Αὐτός ὑπέμεινε τήν ὕβριν τῶν ἀνθρώπων, αὐτόν τοῦτον τόν θάνατον, γιά νά κληρονομήσουμε τήν ἀφθαρσία καί τήν ἀθανασία.

Ὁ Θεός ἔρχεται ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ, γιά νά ἀνέβει ὁ ἄνθρωπος ἀπό τήν γῆ στόν οὐρανό. Ὁ Θεός μετέλαβε τοῦ χειρόνος, δηλαδή τοῦ κατωτέρου ὡς πρός Αὐτόν, γιά νά μεταδώσει σέ μᾶς τοῦ βελτίονος ὡς πρός Αὐτόν.

Ἡ σάρκωσι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἓνα θαῦμα, τίς προεκτάσεις τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἀδυνατεῖ νά συλλάβει. Πῶς ὁ Θεός πού εἶναι πνεῦμα γίνεται ὑλικός; Πῶς ὁ ἄκτιστος (ἀδημιούργητος) κτίζεται (δημιουργεῖται); Πῶς ὁ ἀχώρητος στούς οὐρανοῦς χωρεῖται στή μήτρα τῆς γυναικός καί στή φάτνη; Πῶς τόν ἀπρόσιτο ἐγγίζουν οἱ ἁμαρτωλοί ἄνθρωποι καί τά ἄλογα ζῶα; Πῶς ὁ ἔνδοξος καί δυνατός ἐκδύεται τήν δόξα Του καί τήν δύναμί Του καί δέχεται νά ἐμφανισθεῖ μέ τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί ἀσθένεια; Πῶς ὁ ἀναμάρτητος συναναστρέφεται ἁμαρτωλούς; Πῶς ὁ οὐράνιος γίνεται χοϊκός;

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμπεριέλαβε ὅλο τό ἔργο τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων σέ μία φράσι «τό μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» (Α' Τιμόθεον γ' 16). Τά πάντα ἐπραγματοποιήθησαν μέ τήν εὐδοκία τοῦ οὐρανίου Πατέρα καί τήν συνέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Εἶναι ἔργο Θεοῦ, στό ὁποῖο συνεργάσθηκαν πολλοί δίκαιοι. Κορυφαία ἀνάμεσά τους ἡ Θεοτόκος, ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἐδέχθη νά γίνει μητέρα Του, ὅταν ἀπήντησε στόν Ἄγγελο «ἰδού ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά τό ρῆμά σου» (Λουκᾶ α' 38).

Οἱ ὕμνοι τῆς θείας λατρείας, τά ἀναγνώσματα τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί οἱ λόγοι τῶν πατέρων μας

ἀναφέρονται στήν σημασία καί τό νόημα αὐτῆς τῆς ἑορτῆς. Οἱ πιστοί ὀφείλουν μέ πνευματική ἀναζήτησι, ἐνδιαφέρον καί ἐπιμέλεια νά μελετήσουν γιά νά δυνηθοῦν νά καταλάβουν, νά ἀντιληφθοῦν «τί τό πλάτος καί μῆκος καί βάθος καί ὕψος, γινῶναί τε τήν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσίους γ' 18-19).

2. Ἡ συμμετοχή μας στήν ἑορτή.

Οἱ ἅγιοι πατέρες μᾶς προτρέπουν νά ἑορτάσουμε μέ θεϊκό καί πνευματικό τρόπο ἀποφεύγοντες τήν ἁμαρτία καί τήν πονηρία «ὡς δοκεῖ τῷ πνεύματι» (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΜΑ', *Εἰς τήν Πεντηκοστήν*, Β.Ε.Π.Ε.Σ. 60, 111), δηλαδή ὅπως νομίζει τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὁ Θεός, πού κυβερνᾷ ὀλόκληρη τήν ζωή μας. Πῶς «δοκεῖ τῷ Πνεύματι»;

α) Νά σεβόμαστε τόν Θεό.

Ἡ ἑορτή γίνεται γιά νά αὐξήσουμε τήν πίστι μας γιά νά τήν στερεώσουμε, ὥστε νά εἶναι δυνατή. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ τήν κοινή λατρεία, μέ τήν πνευματική μελέτη, μέ τήν ἀνάγνωσι τῶν θείων γραφῶν, μέ τήν προσευχή καί τήν κατάλληλη πνευματική κατάρτισι.

β) Νά συμμετέχουμε στή λατρεία καί στήν κοινή προσευχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος.

Οἱ πιστοί συγκροτοῦν τήν προσευχόμενη κοινότητα, τήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔχει κέντρο τῆς προσευχῆς της τό μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Οἱ πιστοί συγκεντρώνονται, συνάγονται καί τελοῦν τήν θεία Λειτουργία εὐχαριστοῦντες τόν Θεόν Πατέρα «*ὑπέρ πάντων ὧν ἴσμεν καί ὧν οὐκ ἴσμεν τῶν φανερῶν καί ἀφανῶν εὐεργεσιῶν τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων*» (εὐχή τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τῆς θείας Λειτουργίας).

γ) Μέ «ἔνδυμα γάμου».

Ἡ ἐξομολόγησι εἶναι ἡ μετά συντριβῆς καρδίας ὁμολογία τῆς μετανοίας μας γιά τίς ἁμαρτίες μας. Ἡ ἁμαρτία διακόπτει τήν κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Γιά νά ἀρθεῖ ἡ διακοπή καί νά συνδεθεῖ ὁ ἄνθρωπος μέ τόν Θεό, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νά ἀναγνωρίσει τήν ἁμαρτία

του καί μέ ταπεινώσι νά ζητήσῃ ἀπό τόν φιλό-
θρονο Θεό Πατέρα νά τόν ἀποκαταστήσῃ.
Χωρίς μετάνοια καί ἐξομολόγησι δέν μποροῦμε νά
πλησιάσουμε τόν Θεό Πατέρα. Πολύ περισσότερο
δέν μποροῦμε νά προσέλθουμε στό μυστήριο τῆς
θείας Κοινωνίας χωρίς νά ἔχουμε καθαρισθεῖ
πνευματικῶς.

Ὁ Κύριος μᾶς ἐπεσήμανε αὐτή τήν ἀνάγκη μέ
τήν παραβολή τοῦ γάμου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως
«Εἰσελθόν δέ ὁ βασιλεύς θεάσασθαι τοὺς ἀνα-
κειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον
ἔνδυμα γάμου καί λέγει αὐτῷ ἑταῖρε, πῶς
εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δέ ἐφι-
μώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεύς τοῖς διακόνοις· δή-
σαντες αὐτοῦ πόδας καί χεῖρας ἄρατε αὐτόν καί
ἐκβάλετε εἰς τό σκότος τό ἐξώτερον» (Ματθαίου
κβ' 11-14).

δ) Νά προσέλθουμε στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Μέ τήν θεία Κοινωνία ἐνωνόμαστε μέ τόν
Χριστό καί δι' Αὐτοῦ λαμβάνουμε ὅλες τίς δωρε-
ές τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος εἶπε, «ἀμήν ἀμήν λέγω
ὑμῖν, ἐάν μὴ φάγητε τήν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου καί πῖντε αὐτοῦ τό αἷμα, οὐκ ἔχετε
ζωήν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί
πίνων μου τό αἷμα ἔχει ζωήν αἰώνιον καί ἐγώ
ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰωάννου
στ' 53-54).

ε) Νά ἔχουμε ἀγάπη μέ τοὺς συνανθρώπους μας.

Τήν προϋπόθεσι αὐτή ἔθεσε ὡς ἀυστηρή προ-
ϋπόθεσι ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας γιά νά εἰσακουσθεῖ
ἡ προσευχή μας. Γιά τό θέμα αὐτό ἐδίδαξε «ἐάν
οὖν προσφέρῃς τό δῶρόν σου ἐπί τό θυσιαστή-
ριον κάκεῖ μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι
κατά σου, ἄφες ἐκεῖ τό δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαστηρίου, καί ὕπαγε πρῶτον διαλλάγη-
θι τῷ ἀδελφῷ σου, καί τότε ἐλθὼν πρόσφερε τό
δῶρόν σου» (Ματθαίου ε' 23-24). Πρὶν μιλήσεις
στόν Θεό πρέπει νά ἔχεις διώξει ἀπό τήν καρδιά
σου ὅ,τιδήποτε καταλογίζεις στόν ἀδελφό σου,
συνάνθρωπό σου.

στ) Νά ἐπιτελοῦμε ἐνάρετα ἔργα.

Ἡ ἐορτή πρέπει νά ἀποτελεῖ ἀφορμή γιά τήν ἄσκησι τῶν ἀρετῶν, γιά τήν βίωσι τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας, γιά τήν ἔκφρασι τῆς ὑπακοῆς μας στό ἅγιο θέλημά Του, γιά σεμνή καί θεοπρεπῆ πολιτεία. Σ' αὐτά συμβάλλουν ἡ νηστεία καί ἡ ἐγκράτεια, ὁ περιορισμός δηλαδή μέχρι τελείας ἐξαφανίσεως τῶν ἁμαρτωλῶν παθῶν ἀπό τήν ψυχή μας.

ζ) Νά μὴν ἁμαρτάνουμε κατὰ τήν ἐορτή.

Παρατηροῦμε, ὅτι οἱ ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας μας γιά πολλοὺς γίνονται ἀφορμή νά ἁμαρτάνουν βαρύτερα. Γι' αὐτό πρέπει νά προσέχουμε νά μὴν ἁμαρτάνουμε μέ τόν τρόπο πού ἐορτάζουμε τίς ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας μας.

η) Νά ζοῦμε τήν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα μας.

Ἡ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἶναι σαφῆς «ἐάν τις εἶπῃ ὅτι ἀγαπῶ τόν Θεόν, καί τόν ἀδελφόν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν» (Α' Ἰωάννου δ' 20). Ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ μεταδοτικότητα, ἡ συγγνώμη, ἡ ἀνοχή, ἡ ἀλληλεγγύη πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἐκφράζουν τοὺς πνευματικούς δεσμούς τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καί καθιστοῦν αὐτούς τοὺς δεσμούς ἰσχυρότερους.

3. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἐορτή τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι τόν 4ο μ.Χ. αἰῶνα συνεορτάζετο μέ τήν ἐορτή τῆς βαπτίσεώς Του τήν 6ην Ἰανουαρίου. Οἱ δύο ἐορτές ἔφερον τήν ὀνομασίαν *Ἐπιφάνεια*.

Ἡ ἐπιλογή τῆς ἡμερομηνίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου ἔγινε ἀπό τήν Ἐκκλησία γιά πνευματικούς καί ποιμαντικούς λόγους. Δέν εἶναι γνωστή ἡ ἡμέρα καί τό ἔτος γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας. Ἀπό τά ἱστορικά γεγονότα καί τά πρόσωπα, πού ἀναφέρονται στήν ἱερά διήγησι τῶν Εὐαγγελίων καί σέ ἄλλες ἐξωβιβλικές πηγές, προσδιορίζουμε κατὰ προσέγγισι τό ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, ἀπό τό ὁποῖο ἀρχίζει ἡ χριστιανική χρονολόγησις.

